Poštnina plačana v gotovini.
ŠTEV. 36.
V LJUBLJANI, torek, 14. februarja 1928
Posamezna številka Din 1·—.
LETO V.

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelje in praznike.
Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20·—, inozemstvo Din 30·—.

Neodvisen političen list.
UREDNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.
UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.
TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Depolitizacija uradništva.

Posebnost jugoslovanskega in tudi slovenskega političnega boja je, da postane tudi najbolj pravilno načelo napačno, če postane argument kake politične stranke. Tako je tudi z načelom o depolitizaciji uradništva. Da je to načelo edino pravilno, je jasno, saj se v urejenih državah razume samo po sebi, toda pri nas je vendarle malo drugače.

Resnica je namreč ta, da so vse stranke za depolitizacijo uradništva le v slučajih, kadar jim to kaže. Kjer so v večini, tam razumevajo to depolitizacijo tako, da nastavljajo samo svoje pristaše, kjer pa so v manjšini, pa zahtevajo, da so nastavljeni tudi njihovi pristaši. Tako dejansko postopajo stranke in zato je tudi ena najbolj neodkritosrčnih debat, ki je sploh mogoča, ona, ko se politične stranke kregajo, katera je bolj iskreno za depolitizacijo uradništva in katera ne.

Zato bi strankarsko časopisje mnogo lepše storilo, če bi popolnoma opustilo to neokusno debato. Na vse zadnje ta debata itak ni nič drugega, ko nelepa hinavščina. Zlasti pa bi to pristojalo cenjeni SDS, ki se je s politizacijo uradništva naravnost proslavila.

Ker smo pa odkriti, povemo tudi to, da strankam politizacije niti tako ne zamerimo. Vsak skrbi pač najprej za svojo brado in dokler bodo obstojale stranke, bodo te tudi vedno silile le svoje ljudi naprej. Zato pa tudi stranke ne morejo dati depolitizacije uradništva in zato so vse njih tozadevne obljube prazni »šlagerji«.

Pač pa bi mogli dati depolitizacijo uradništva gospodarski krogi, če bi imeli političen vpliv. Ti krogi niso zainteresirani na tem, kako politično naziranje ima kak uradnik, temveč le na tem, kako posluje. Pri tem pa gospodarski krogi tudi najboljše vedo, kateri uradnik posluje dobro in kateri ne. Ni pa pri nas misliti na to, da bi gospodarski krogi začutili v sebi to ambicijo, da bi tudi politično nekaj pomenili, ker so danes čisto zadovoljni s tem, da imajo mesto njih glavno besedo politične stranke.

Zato morejo dejansko priboriti depolitizacijo uradništva samo uradniki sami. Edino oni so res interesirani na tem, da odloča le kvalifikacija, edino oni pa tudi točno vedo, kdo je kvalificiran. Seveda pa je predpogoj, da so uradniki solidarni, da imajo čut za organizacijo in da se njej ne izneverijo takoj, ko se povzpno za eno lestvico višje.

V državah, kjer so uradniške organizacije močne, je uradništvo dejansko tudi doseglo depolitizacijo in v vseh takih državah je v veljavi službena pragmatika, ki uradništvo ščiti, da ni izročeno na milost in nemilost strankam.

Pri nas uradništvo te zavesti žal nima in uradniška solidarnost je skoro čisto izginila. In nobenega upanja ni, da bi bilo kmalu boljše, ker po vsej priliki še ni niti dosežena najnižja točka uradniške stanovske zavesti.

Iz vseh teh vzrokov pa je zato tudi zahteva po depolitizaciji uradništva samo lepa fraza, brez aktualnega pomena. In čeprav bi kruto potrebovali, da bi ta lepa fraza čimprej prenehala biti fraza, vendar tega še ne bomo tako zlepa doživeli, ker ni nikogar tu, ki bi se za to zahtevo resno boril.

In tako je z depolitizacijo uradništva kakor z vsemi drugimi stvarmi. Vsi vemo, da je to potrebno, vsi prepričujemo o tem eden drugega, ko pa je treba storiti odločno dejanje, vidimo, da so govorili le frazerji, ki jim manjka sile za dejanje.

Zato pa se tudi razmere ne zboljšajo.

Demokratski pogoji za vstop v Vukičevičevo vlado.

Beograd, 14. februarja. Odkar je Velja Vukičević sprejel mandat za sestavo vlade, se je do včeraj razgovarjal edino z dr. Hrasnico in dr. Koroščem. Ostalih prvakov v strankah ni niti enega še konzultiral. Samo z Davidovićem je bil za 6. uro popoldne napovedan sestanek.

V radikalnem klubu je Vukičević izjavil da se mu ne mudi in da bo proučil vso situacijo, kolikor se mu bo zdelo potrebno, ker je to zdaj baje zadnji **poskus za sestavo delovne vlade**. V glavnem se zdaj čaka, kakšno stališče bo zavzel demokratski klub. Včeraj so v političnih krogih še mislili, da bo Davidović gotovo odklonil sodelovanje z Vukičevićem, ker je nasprotnik mislil, da bi bil Vukičević na čelu vlade.

Včeraj popoldne je Vukičević poslal **Davidoviću** pismo in ga povabil ob 6. na sestanek. Zaradi tega sestanka je prišel Vukičević zgodaj popoldne v narodno skupščino in čakal na Davidovića. Ta čas se je razgovarjal s svojimi tovariši; posebno s notranjim ministrom Čedo **Radovićem**. Davidovića pa ob 6. ni bilo na sestanek.

Kmalu se je izvedelo, da je po 5. prišel v narodno skupščino, da pa je takoj na to odšel na **dvor**. Njegova avdijenca je trajala nad eno uro. Do te avdijence je prišlo, kakor izgleda, na podlagi razgovorov, ki jih je imel Davidović včeraj popoldne z demokratskimi ministri. Pri teh razgovorih je šlo za to, da se pojasnijo vsa vprašanja in da pride do sporazuma med obema strujama v demokratskem klubu, kako stališče naj se zavzame napram Velji Vukičeviću. Davidović je do njegove osebe zelo nerazpoložen. Izgleda, da bi on že pristal na koalicijo z radikali, samo če bi prišla mesto Vukičevića na čelo vlade kaka druga, demokratom bolj ugajajoča oseba, ki bi jim dovolila vse koncesije, katere je Davidović brez uspeha zahteval od Velje Vukičevića.

Na konferenci, ki jo je imel Davidović z demokratskimi ministri, je bilo navzočih tudi nekaj poslancev obeh struj in vsi so se udeleževali razgovorov o pogojih, ki naj bi jih Davidović stavil Vukičeviću. Doseženo je bilo popolno soglasje v tem, da mora **Davidović v imenu demokratskega kluba zahtevati od Vukičevića za demokrate notranje ministrstvo.** Prvi trenutek je torej izgledalo, da bo Davidović pristal celo na to, da bi bil Vukičević na čelu vlade, če se demokratski stranki da notranje ministrstvo. Kakor pa se s poučene strani doznava, je stavil Davidović za ta slučaj še en pogoj, to je, radikali morajo dati jamstvo, da bo čez nekaj časa poklicana v vlado tudi kmečko-demokratska koalicija. — Po tej konferenci so ostali Marinkovićevi pristaši v veliki negotovosti glede pogojev, ki jih misli Davidović staviti Vukičeviću. Treba pa je povdariti, da sta se obe struji demokratskega kluba zedinili v tem, da je treba podpirati Davidevićevo zahtevo po odstopitvi notranjega ministrstva demokratski stranki.

Ta zahteva demokratovv se je radikalom zdela jako težka in oni mislijo, da teh koncesij ne morejo demokratom za nobeno ceno dovoliti.

Razvoj polit. položaja je sedaj v drugi fazi, ker je prva faza, v kateri je šlo za sestavo koncentracijske vlade, končana in je to vprašanje stavljeno z dnevnega reda.

Rešitev krize je odgodena na danes.

Begrad, 14. februarja. Od sestanka z Vukičevićem je odšel Davidović ob 7.20 v demokratski klub. Novinarjem je o razgovoru z Vukičevićem dejal, da mu je razložil, kakšen naj bi bil program vlade, v katero bi vstopili tudi demokrati. Velja Vukičević je to vzel na znanje. Ostalo je pri tem, da Vukičević odgovori šele jutri dopoldne, da se do takrat premisli, oziroma, kakor on pravi, da se porazgovori s svojim prijatelji.

Davidovića so v demokratskem klubu čakali demokratski ministri in poslanci, katerim je poročal, kaj sta govorila z Vukičevićem.

Vukičević ni hotel dati novinarjem nobene izjave. Njega so čakali njegovi poslanci pred ministrsko sobo narodne skupščine. On jih je poklical noter, da jim pove, kaj sta se razgovarjala z Davidovićem. Vsa rešitev je odgodena do danes.

RADIKALI RAČUNAJO NA POMOČ NEKATERIH DEMOKRATOV.

Beograd, 14. februarja. V radikalnih krogih so prepričani, da bo Velja Vukičević mogel izvršiti mandat za sestavo vlade, in sicer z radikali, klerikalci, muslimani in Nemci, kar bi tvorilo vsega skupaj 156 poslancev. Vlado pa bi dotlej, da bo sprejet proračun podpirali v narodni skupščini tudi pristaši Voje Marinkovića. Potem bi šla ta vlada na volitve. Radikali pa bi Marinkovićeve demokrate navzlic temu, da njih zastopniki ne bi bili vladi v vladi — v zahvalo za postopanje demokratskih ministrov — pri volitvah favorizirali.

DEMOKRATSKI POGOJI SO SPREJEMLJIVI.

Beograd, 14. februarja. Velja Vukičević je po konferenci z Ljubo Davidovićem izjavil novinarjem: »Vse kar Vam morem reči, je, da pregovori in razgovori **gladko teko**. Upamo lahko, da se bomo popolnoma sporazumeli, ker demokratski pogoji niso nesprejemljivi. Nekatere stvari je treba še malo zaokrožiti, v glavnem pa gre dobro.

Za tem je šel Vukičević na dvor v avdijenco h kralju. Prej pa je še dejal novinarjem: »Sedaj grem k Nj. Vel. kralju. Jutri pa se zopet sestanem z Davidovićem.«

MARINKOVIĆ VSLED BOLEZNI NE VSTOPI VEČ V VLADO.

Beograd, 14. februarja. Kakor se doznava od prijateljev dr. Voje Marinkovića, dr. Marinković ni več pri volji, da bi to pot vstopil v vlado, ker čuti, da mu zdravje ne dovoljuje, da bi mogel zopet prevzeti vodstvo zunanjih zoslov.

PRED RAZPADOM NEMŠKE VLADNE KOALICIJE.

Berlin, 14. februarja. Ni še znano za kaj so se odločili načelniki strank vladne koalicije. Reči pa se more že danes, da bo posredovanje Hindenburga, če do tega pride, ostalo brez uspeha in da se sme že danes pričakovati razpad vladne koalicije.

KONFERENCA DAVIDOVIĆA Z JOVANOVIĆEM IN PRIBIČEVIĆEM.

Beograd, 14. februarja. Po konferenci z demokratskimi ministri se je Ljuba Davidović včeraj popoldne sestal s Pribičevićem in Joco Jovanovićem. Davidović je na tem sestanku razložil svoje stališče napram političnemu položaju. Posebno je izjavil, da on ne sprejema nobene kombinacije z Vukičevićem na čelu.

Seipel v Pragi.

VELIK POLITIČEN POMEN SEIPLOVEGA OBISKA V PRAGI.

Praga, 14. februarja. Kakor se doznava iz političnih krogov, se bo o priliki poseta avstrijskega koncelarja dr. Seipela v Pragi pretresalo tudi madjarsko vprašanje. V političnih krogih pripisusujejo veliko važnost posetu, ki ga je napravil Masaryku madjarski poslanik.

PRED SESTANKOM BRIANDA S STRESEMANNOM.

Pariz, 14. februarja. Briand odpotuje v kratkem na riviero, kjer se sestane s Stresemannom.

KOMITSKI VPAD NA RUMUNSKEM. OZEMLJE.

Bukarešta, 14. februarja. Neka bolgarska komitska tolpa je prestopila v Dobrudži na rumunskem ozemlju in tam oplenila večje število prebivalcev ter napadla rumunsko stražo. Po daljšem streljanju se je komitaška tolpa v varstvu nastopivšega mraka umaknila nazaj na bolgarsko ozemlje. Usmrčen je bil en rumunski vojak. Ugotovljeno je, da so imeli komitaši s seboj tudi strojno puško.

NOVA TELEFONSKA ZVEZA MED AVSTRIJO IN JUGOSLAVIJO.

Dunaj, 14. februarja. Ker so končana trgovinska pogajanja z Jugoslavijo, je avstrijska vlada sklenila, da bo takoj začela graditi telefonsko kabelsko progo od Dunaja preko Maribora v Jugoslavijo.

BREZŽIČNA TELEFONSKA ZVEZA MED NEWYORKOM IN BERLINOM.

Berlin, 14. februarja. Včeraj popolne je bila stavljena v promet brezžična telefonska linija Newyork—Berlin.

FRANCOSKI VATIKANSKI POSLANIK — UMRL.

Rim, 14. februarja. Tu je nenadoma umrl francoski poslanik pri Vatikanu Dolset. Poslanik je pal v nezavest in se ni več zavedel. Smrt je nastopila hitro. Dolset je bil v Rimu od l. 1923 in je užival splošne simpatije.

VUKIČEVIĆ NA DVORU.

Beograd, 14. Februarja. Včeraj opoldne je bil Velja Vukičević na dvoru v avdijenci. Odšel pa je z dvora ob eni. Novinarjem je rekel, da ni še nič novega; za 6. uro popoldne pa da je povabil Davidovića k sebi na razgovor.

DIJAŠKA STAVKA V BUDAPEŠTI.

Budimpešta, 14. februarja. Včeraj je prišlo na univerzi do velikih demonstracij in pretepov. Krščanska dijaška društva so proglasila stavko. Zasedeni so vsi vhodi na vseučilišče. V dvoranah, kjer so se že začela predavanja, so vse slušatelje napodili ven. Predavanja se ne bodo smela vršiti, dokler parlament ne reši zakonskega predloga o numerusu claususu za žide. Do izgredov je prišlo tudi na univerzi v Szegedinu.

BERLINSKI TURNIR.

Beograd, 14. februarja. Včeraj je bilo končano 8. kolo šahovskega turnirja. Večina partij se je končala remis, in sicer: Tartakower - Brinckmann, Réti - Leonhardt, Helling - Johnez in Ahues - Stoltz. Sämisch je potolkel Kocha. Senzacija dneva je bila zmaga Steinerja nad Bogoljubovom. Stanje po 8. kolu je: Niemcovič 5 in pol (1), Johner 5, Bogoljubov in Réti 4 in pol (1), Sämisch, Helling, Tartakower, Ahues 4 (1), Steiner 3 in pol (1), Brinckmann in Stoltz 2 in pol (1), Koch 2 (1), Leonhardt 1 in pol (1).

Še o stanovanjski krizi.

Formelno bi moralo biti prvega maja sploh konec vsake stanovanjske krize, ker ta dan je konec stanovanjske zaščite. Dejansko pa je melodija čisto drugačna in vse kaže, da bomo doživeli prvega majnika tak kaos v stanovanjskem vprašanju, kakršnega dosedaj sploh še nismo imeli.

In brez vsega je treba konstatirati, da zadene pri tem glavna krivda vse naše cenjene vlade po vrsti. Ko je bil izdan stanovanjski zakon, je bilo jasno, da ta zakon ne bo mogel večno obstojati, temveč da ima le provizoričen namen, dokler ravno ne pridemo v redne razmere. Zato je bilo enako jasno, da bi morala naša vlada obenem s stanovanjskim zakonom pričeti tudi z veliko stanovanjsko akcijo, ker je nemogoče, da pridemo do rednih stanovanjskih razmer, dokler je stanovanj premalo. Drugod so to tudi prav dobro razumeli in češkoslovaška vlada je zgradila ali pomagala zgraditi vsako leto na tisoče in tisoče novih hiš. Pa celo na Češkoslovaškem so sedaj prisiljeni, da podaljšajo maksimiranje stanovanjskih cen do 31. marca 1929 in da torej podaljšajo zaščito najemnikov.

Pri nas pa ni država skoraj nič zidala, zato pa več ko dovolj stanovanjskih hiš izpremenila v uradne prostore.

Ravno tako pa so premalo zidale tudi naše avtonomne korporacije. Naša mesta bi mogla razviti uspešnejšo stanovanjsko akcijo, kakor pa so jo razvila. Vse, kar se je storilo, se je storilo pravzaprav šele v zadnjem času. Mnogo dragocenega časa pa je izgubljeno. Silno mnogo bi tudi lahko storile oblasti, če bi seveda malo preje mogle začeti delovati. Toda kaj, ko je šele Vukičevićeva vlada omogočila delovanje oblastnih skupščin. Edino pokojninski zakon je storil svojo dolžnost, da mu je pri tem Beograd nasprotoval, ni treba še posebej povdarjati. Leto je tako minulo za letom, stanovanjska kriza ni prav nič padla, stanovanjski zakon pa je potekal. In tako smo prišli nakrat do katastrofe, ki mora začetkom maja zavladati z vso silo, če ne bodo merodajni krogi poskrbeli za rešitev krize.

Pri tem pa treba pripomniti, da je kriza nad vse resna in ne samo časnikarska fraza. Kdor tega ne veruje, naj samo stopi pred ljubljanski magistrat in se na lastne oči prepriča, koliko stotin rodbin ne ve, kje bo dobilo streho po prvem majniku.

Še bolj žalostne razmere pa so v **Mariboru**. V tem oziru smo prejeli dopis, ki jasno osvetljuje, kaka stanovanjska kriza grozi Mariboru po 1. majniku. Zaradi tiskovnega zakona — slava njegovim očetom — žal velik del tega dopisa ne moremo objaviti. Ali en stavek tega dopisa naj bo zabeležen. Dopisnik, ugleden narodni delavec, pravi: In tako bo pol Maribora slavilo desetletnico osvobojenja — na cesti. Že januar je prinesel 300 odpovedi, februar je to število najmanj podvojil. Na cesti pa bodo v prvi vrsti uslužbenci, uradniki in delavci s svojim pohištvom in svojimi obupanimi rodbinami.

In zakaj vse to? Ker nekateri bogataši nočejo socialno čutiti, ker mislijo nekateri špekulanti, da je prišla sedaj doba za špekulacije s hišami, ker mislijo nekateri, da je združljivo s slovensko častjo, če zastopajo vsake interese, samo da je ekspenzar dobro plačan.

Take ljudi pa je treba s silo naučiti, da socialno čutijo in prej ko bodo stotine slovenskih ljudi na cesti, naj prične delovati zakon. Tudi stanovanje je vsakomur neobhodno potrebno in tudi tu se ne sme trpeti nobena zloraba in nobeno oderuštvo.

Iskreno nas veseli, da je spoznalo tudi društvo hišnih posestnikov, da ravnajo nekateri hišni posestniki napačno, toda samo platonične izjave ne zadostujejo, temveč potrebna so dejanja in to čim prej!

Po propadu koncentracijske vlade.

Ko je prejel Perić mandat za sestavo koncentracijske vlade, je bil to zadnji poskus, ki ga je še bilo mogoče storiti. Jasno je bilo, da bi morala ravno »združena demokracija« storiti vse, da omogoči dr. Periću izvedbo mandata, zakaj ona je zahtevala koncentracijsko vlado in zato je propad koncentracijske vlade moral pomeniti njen neuspeh. Kljub temu pa je ravno **»združena demokracija s svojimi pretiranimi zahtevami onemogočila koncentracijsko vlado** in s tem obenem izstavila sebi zelo slabo izpričevalo, ker je pokazala, da je premalo resna.

Ker je koncentracijska vlada nemogoča, more sedaj priti le do delovne vlade. Nobenega dvoma pa ni, da je tudi delovna vlada brez radikalov nemogoča. Situacija je dejansko ista, ko pred pričetkom vladne krize s to pomembno razliko, da je sedaj dokazano, da je bilo **pravilno samo stališče Marinkovića, napačno pa naziranje Davidovića.** V sedanji situaciji je mogoča samo radikalno-demokratska koalicija, ali pa je treba skupščino razpustiti. In šele ko je ta koalicija zasigurana, je mogoče s pritegnitvijo Radića ustvariti koncentracijsko vlado. To je trdil na seji demokratskega kluba dr. Marinković in to so dogodki dokazali. Sedaj nastane vprašanje, če bo g. Davidović iz tega dokaza izvajal konsekvence in revidiral svoje stališče, ali pa bo vztrajal na svojem negativnem stališču in povzročil razpust skupščine.

Pri tem pa je treba rešiti še eno vprašanje. Jasno je, da mora biti **proračun sprejet.** Nadalje mora še ta **skupščina odobriti zunanje posojilo in najbrže tudi Nettunske konvencije.** Pakt prijateljstva z Italijo poteče že julija meseca, ko bi se skupščina sestala le, če je demokratsko-radikalna koalicija trdno obnovljena. Pa tudi **volivni zakon** že trka na vrata. Na vsak način pa spadajo proračun, zunanje posojilo in Nettunske konvencije med državne nujnosti in le težko bi mogla svoje odgovornosti si svestna vlada preprečiti njih sprejem. Zato sta mogoči še dve rešitvi. Ali demokrati ne vstopijo v vlado, toda podpirajo radikalno vlado pri sprejemu proračuna in drugih državnonujnih zakonih, ali pa dobimo izvenparlamentarno vlado, ki bi z apelom na patriotizem vseh strank rešila te najnujnejše zakone in potem izvedla volitve.

Na vsak način pa kriza ne more trajati dolgo, ker je položaj dovolj razčiščen in so prenujni posli, ki jih mora skupščina rešiti.

Politične vesti.

= **Glavna napaka Radića in g. Davidovića** v sedanji krizi je bila, da sta s sigurnostjo računala na neenotnost v radikalnem klubu. Na noben način nista hotela opustiti te nade, da bosta dobila iz radikalnega kluba toliko poslancev, kolikor sta jih potrebovala za sigurno večino. Ni se pa samo ta nada izkazala za popolnoma napačno, temveč špekulacija na neenotnost radikalov je imela čisto drug učinek, kakor sta pričakovala oba voditelja »združene demokracije«. Ko so namreč videli radikali, da se špekulira na njih neenotnost, so se demonstrativno še bolj združili in sedaj je imel Vukičević posebno lahko stališče. Zato se ne čudimo, če izjavlja v »Pravdi« neki radikal, da je »združena demokracija« s svojim računanjem na razkol v radikalnem klubu samo storila radikalom veliko uslugo. Popolno pravilno pa je tudi izjavil dopisniku »Pravde« bivši radikalni minister, da je sedaj vsaj konec ene iluzije, da se bo namreč radikalni klub zaradi »združene demokracije« razcepil. Vsled te glavne napake Radića in Davidovića je morala propasti koncentracijska vlada. Zadnji sunek tej vladi pa so dale pretirane zahteve združene demokracije, ko je zahtevala za sebe ne samo več ko polovica ministrstev — in to samo važnejših — temveč tudi predsednika skupščine. Prevelik apetit je pač včasih zelo škodljiv.

= **Vzhodna in zapadna Evropa.** Pod tem naslovom čitamo v D. Öst. Volkswirt.« tudi za Jugoslavijo zanimivo notico: Dogovor med Stresemannom in Briandom je po dolgi pavzi prinesel porensko vprašanje zopet na dnevni red. Vzrok ni čisto na površju, toda ravno v Avstriji bi morali razumeti pravo zvezo. V Parizu je zopet naraslo nagnenje za zbližanje z Nemčijo, ker je ogrožena vsa francoska stavba vojaških zvez. Mussolini je francoski sistem v južnovzhodni Evropi že do polovice razrušil. Obkrožena Jugoslavija ni danes več aktivna, temveč pasivna postavka francoskega sistema. Romunija je ravnokar svoje ozke zveze z Italijo zapečatila s tem, da je v monoštrski aferi čisto navadno odpovedala Mali antanti zavezništvo. Ostane Češkoslovaška... V severnovzhodni Evropi mora Francija zopet računati z Rusijo, katere bodoča politika že težko pada na tehtnico, ker Francozi vrednost prijateljstva s Poljsko že odtehtujejo. Še se ni Francija odtegnila od vzhodne Evrope. Toda množe se znaki, da tam že računajo z možnostjo velikega odstopanja. Od leta 1812 niso še bile francoske postojanke tako daleč pomaknjene na vzhod. Če bi jih morali še enkrat izprazniti, potem hočejo, da je diplomatično vse pripravljeno. — Morda gre avstrijska revija v svoji sodbi predaleč, da pa je nekaj jedra v teh izvajanjih, je gotovo.

= **Kakšen človek je lord Rothermere.** Poročali smo že o nezaslišani obsodbi madjarskega sodišča nad madjarskim novinarjem Hatvanyjem. Drakonična obsodba je razburila ves kulturni svet in tako sta se obrnila tudi znana avstrijska pisatelja Schnitzler in Felix Salten na lorda Rothermere-a, da on kot za Madjarsko tako zaslužen človek doseže znižanje kazni. (Za članke, ki jih Hatvany ni niti pisal, je dobil sedem let ječe. Op. ured.) Kaj pa je odgovoril čedni lord Rothermere na ta človekoljuben poziv nemških pisateljev. Dejal je, da je Hatvany pisal proti madjarskemu narodu (kar je laž, op. ured.), v današnjih dneh pa mora biti vsak pisatelj skrajno rezerviran. On je zato odločno proti člankom Hatvanyja, ker bi mogli ti članki spraviti druge v nesrečo, dočim ne bi hotel njih avtor nič tvegati. — Boli ciničnega odgovora si pač gotovo ni mogoče misliti. Ker ravno to, kar očita lord Rothermere **po krivici** Hatvanyju, je on sam že neštetokrat zagrešil, ko je zaradi denarnih interesov počel akcijo, ki bi mogla zaplesti v vojno vso Malo antanto, Avstrijo, Madjarsko in zanetiti morda celo svetovni požar. V tej vojni pa lord Rothermere ne bi bil udeležen, temveč bi samo rezal kupone, dočim bi drugi trpeli za njegovo neodgovorno in brezvestno kampanjo.

= **Zopet voliven neuspeh konservativcev.** Pri nadomestnih volitvah v Lancasteru, ki so postale senzacionelne vsled ogorčenega boja med 85 letnim lordom Ashtonom in Lloyd Georgom, so zmagali liberalci in osvojili mandat. Liberalci so dobili 14.689 glasov (pri prejšnjih volitvah 11.085), konservativci 12.860 (15.234) in delavci 6.101 (5.372) glasov.

= **Sporazum med Poljsko in Litvo mogoč.** Profesor kovenske univerze Birzyska, ki je obenem zastopnik litovskega novinarskega sindikata, je bil sprejet od poljskega zunanjega ministra Zaleskega. Ta je izjavil Birzyskiju, da bi bile priznane Litvi v slučaju polisko-litovske gospodarske pogodbe največje ugodnosti. Tako bi se mogli vsi iz Poljske izgnani Litovci brez vsega vrniti. Ker je premalo litovskih učiteljev za otvoritev litovskih šol na poljskem vilnskem ozemlju, bi poljska vlada dovolila, da smejo priti iz Litve poučevati učitelji na litovske šole na Poljskem. Politični krogi menijo, da bi moglo na tej podlagi priti do sporazuma med Poljsko in Litvo.

= **Hindenburg proti delanezmožnosti nemškega parlamenta.** V potek nemških političnih dogodkov je krepko posegel predsednik Hindenburg, ki je poslal državnemu kancelarju Marxu posebno pismo, v katerem ga nujno prosi, da na vsak način doseže delazmožnost nemškega parlamenta. V največjem državnem in narodnem interesu je, da nemški parlament **reši poleg proračuna** še zakon o likvidaciji škode, ki so jo trpeli poljedelci in pa reformo kazenskega zakona. To je mnogo važnejše od prosvetnega zakona (zaradi katerega grozi vladna kriza, op. ured.) in zato pričakuje Hindenburg od vseh strank, da bodo odložile spor zaradi prosvetnega zakona do rešitve omenjenih zakonskih načrtov.

KRATKE VESTI.

V imenu **britanske vlade** je izjavil lord Šalisbury, da bo Anglija izpraznila Porenje samo v soglasju s Francijo.

Za bolgarske begunce iz grške Macedonije in Tracije je izdala bolgarska vlada dosedaj 160 milijonov levov in bo morala izdati še 430 milijonov.

Glasovanje s pomočjo električnega aparata so uvedli na Finskem. Na mizi vsakega poslanca so štirji gumbi (da, ne, se vzdržim, odsoten) in ko je odrejeno glasovanje, pritisne vsak poslanec na en gumb. Najkasneje v dveh minutah se pokaže na posebnem transparentu rezultat glasovanja.

Ker ni prišlo do soglasja med rudarji in lastniki rudokopov stopi danes 30.000 rudarjev v mostovskih premogokopih v stavko.

Panameriški kongres je sklenil, da bo sedež panameriške unije v Washingtonu. Tako bo dominanten položaj U. S. A. povdarjen tudi na zunaj.

DOVGALEVSKI,
novi sovjetski veleposlanik v Parizu, ki je pred kratkim nastopil svoje mesto.

PRISPEVAJTE V FOND ZA AKADEMIJO ZNANOSTI IN UMETNOSTI IN ZA NARODNO GALERIJO V LJUBLJANI, NARODNI DOM — P. Č. R. LJUBLJANA, ŠT. 10.535.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:

Začetek ob 20. uri zvečer.

14. febr., torek: »Sodnik zaalmejski«. Red C.
15. febr., sreda: »Nedeljski oddih«. Premijera. Premijerski abonma.
16. febr., četrtek »Idealni soprog«. Red B.
17. febr., petek: Zaprto.
18. febr. sobota ob 16. ura: »Snegulčica in škratje«. Otroška predstava pri izredno znižanih cenah.
19. febr., nedelja ob 15. uri pop.: »Pepelka«. Izven. ob 20. uri zvečer: »Nedeljski oddih«. Izven.

Opera:

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

14. febr., torek: »Miloševa ženitev«. Red A.
15. febr., sreda zaprto.
16. febr., četrtek: »Ples v maskah«. Red D.
17. febr., petek: »Zmagovalka oceana«, operota. Red C.
18. febr. sobota: »Marta«. Premiera, Premierski abonma.
19. febr., nedelja, ob 15. uri pop.: »Zaljubljen v tri oranže«. Ljudska predstava pri znižanih cenah.
20. febr., pondeljek zaprto.

Ivan Hribar: 31

MOJI SPOMINI.

Od 1853. do 1910. leta.

V teku let so prostovoljni prispevki z efektno loterijo vred, katero sva vodila z dr. Josipom Staretom, ki je bil »Narodnega doma« blagajnik, dali črez 83.000 goldinarjev. Bili so plodonosno naloženi. Deležev se v tej dobi ni vpisalo več, ko za 20.000 goldinarjev. Po prvotnem mojem načrtu, ki ga je kasneje odobril tudi upravni odbor »Narodnega doma«, bi se imelo torej s stavbo čakati, kajti jasno je bilo, da »Narodni dom« ne bo nikdar dosegel svojega namena, ako se zida z dolgovi in ga bode težilo breme vsakoletnega obrestovanja. Zgodilo se je pa, da je Fran Ksaverij Souvan, videč, da se itak zbira denar za »Narodni dom«, odpovedal »Čitalnici« stanovanje, ker je vsled spremenjenih svojih rodbinskih razmer, prostore v prvem nadstropju, kjer je bila »Četalnična« dvorana, rabil zase. »Čitalnica« se je preselila v Pongračevo hišo na Turjaški trg. V tej hiši, kjer je imela dokaj lepe prostore, je prirejala tudi skromne zabave; drugače pa se v njih ni zbirala posebno velika družba. Poleg čitalcev, hodilo je tjekaj ne ravno veliko število ljudi. Večinoma po obedu, da je igrala v karte ali pa dominala. Vendar se je tej družbi okoli igralnih miz zdelo, da so prostori, v katerih se shaja, za »Čitalnico« nečastni. Začela se je torej agitacija, da se naj darovi, kolikor je nabranih, porabijo za zgradbo »Narodnega doma«, kolikor pa še nedostaja denarja, da se najame s posojilom in takoj razpiše gradba.

Odločevati so imeli po pravilih »Narodnega doma« deležniki. Med temi ste bili dve struji: ena za stavbo, druga proti njej. V poslednji smo zlasti živahno proti stavbi agitovali: Ivan Murnik, dr. Ivan Tavčar in jaz, naglašujoč, da prostor, kjer se ima »Narodni dom« postaviti, leži preveč zunaj mesta in da se napravi prava kalamiteta za narodna društva, če se poslopje, ki se ima zanje postaviti, obremeni z dolgovi. Poudarjali smo tudi, da je onim nekoliko gospodom, ki prihajajo v Čitalnične prostore črno kavo pit in igrat, še vedno lahko mogoče vstrajati v začasnih prostorih ter smo rotili deležnike, naj počakajo toliko časa, da se najde ugodnejši prostor za »Narodni dom« sredi mesta kje in da bode mogoče zidati brez dolgov. Žalibog vsa naša zgovornost in vsi naši razlogi niso izdali nič. Na odločilnem zborovanju oddanih je bilo 36 glasov za stavbo in 35 proti stavbi; bili smo torej z enim glasom v manjšini. Upravni odbor »Narodnega doma« moral je vsled tega glasovanja razpisati natečaj za načrte in gradba se je začela let 1893. ter v surovem zidovju dokončala leta 1894. Leta 1895. je prišel potres, ki je tudi »Narodni dom« poškodoval, vendar ne posebno hudo, in takrat je tudi onim, ki so glasovali za takojšnjo gradnjo »Narodnega doma«, jasno postalo kako prav bi bili storili, ko bi bili nekoliko let še počakali. Potres je namreč odprl nekaj jako prikladnih stavbišč sredi mesta. A napaka, ki se je storila vsled prenagljenosti, se ni dala več popraviti.

30./I. 1912.

5. »Slovensko Dramatično Društvo«.

Za časa svojega bivanja v Pragi mi je bil največji užitek, če sem mogel zvečer v »Narodno gledališče«. Zato nisem zamudil predstave nobene nedelje in nobenega praznika. Večkrat sem, videč, kako češka dramatična umetnost napreduje, obžaloval, da mi Slovenci še nimamo svojega gledališča in z veseljem sem čital poročila o diletantskih predstavah, ki jih je v Ljubljani prirejalo »Slovensko Dramatično Društvo«.

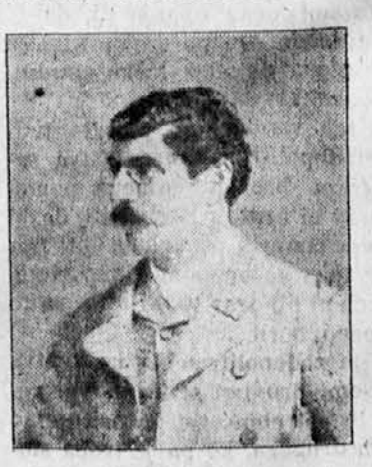

Ignacij Borštnik.

(Dalje prihodnjič.)

Dnevne vesti.

— **Odlikovani prosvetni delavci.** V velikem ukazu o odlikovanju v ministrstvu prosvete so med drugimi tudi naslednji slovenski prosvetni delavci: z redom belega orla V. razreda je odlikovan Engelbert Gangl, oblastni šolski nadzornik v Ljubljani; z redom sv. Save IV. razreda: Josip Brinar, ravnatelj meščanske šole v Celju; Fran Gabršek, oblastni šolski nadzornik v p. v Ljubljani; Fortunat Lužar, oblastni šolski nadzarnik v p. v Ljubljani; z redom sv. Save V. razreda: Andrej Skulj, šolski nadzornik v Ljubljani; Anton Porekar, šolski upravitel v p. na Humu; Valentin Pulko, šolski nadzornik v p., v Gornjemgradu; Ivan Glinšek, šolski upravitelj v Rogaški Slatini; Ivan Zotter, šolski upravitelj v p. na Gomilskem; Domicijan Serajnik, šolski upravitelj v p. v Konjicah; Miloš Levstik, učitelj v p. v Celju; Marica Sadar-Kleinmayer, šolska upraviteljica v Ljubljani; Maks Hočevar, ravnatelj meščanske šole v Ljubljani; Radoslav Knaflič, šolski upravitelj v p. v Radvanju; Tomo Kurbus, šolski upravitelj v p. v Rogaški Slatini; Fran Kranjc, učitelj v p. v Celju; Fran Brinar, šolski upravitelj v p. v Gotovljah; Henrik Schell, bivši oblastni šolski nadzornik sedaj v Konjicah; Ana Lebar, učiteljica v Ljubljani; Alojz Novak, ravnatelj meščanske šole v Ljubljani; Miroslav Pretnar, šolski nadzornik v Ljubljani; Kornelij Iglič, šolski upravitelj v p. pri Sv. Trojici; Ivan Benedičič, šolski upravitelj v Mirnu; Ferdo Juvanec, šolski ravnatelj v p. v Ljubljani; Davorin Matko, šolski upravitelj v Novem mestu; Avgust Pirc, učitelj v p. v Ljubljani.

— **Komisija za redukcijo fakultet** bo svoje delovanje za nekoliko časa prekinila. Pozneje se sestane zopet. Po končanem delu izda komunike o tem, kako si je zamislila rešitev vprašanja.

— **Redukcija državnih pošt.** Kot poročajo, je poštno ministrstvo odredilo, da se izpremene vse državne pošte, ki nimajo več kot 20.000 delovnih enot na leto v pogodbene pošte. V področju ljubljanske poštne direkcije se izpremeni na podlagi tega odloka okoli 50 državnih pošt v pogodbene pošte.

— **Klub filmofilov v Beogradu.** V Beogradu je bil te dni ustanovljen klub filmofilov. Cilj kluba je predvsem ustanovitev domače filmske industrije. Klub bo ustanovil tudi po vseh večjih mestih Jugoslavije filmske šole.

— **Iz poštne službe.** M. Inglič je nastavljena za dnevničarko v Žireh. Premeščeni so pb. uradniki: II-3 K. Kosem iz Celja za upravnika v Mozirje; II-4 L. Sirnik iz Mozirja na Ljubljano 2 in T. Črnjač iz Ljubljane 2 na Ljubljano 1, telefonistka III-3 Pavla Milavec iz Nove vasi pri Rakeku na Rakek in Milena Perše iz Maribora v Apače; priprav. III4 Slavka Pehani z Rakega v Novo vas pri Rakeku in Francka Vesenjak iz Dolnje Lendave v Ptuj; zvaničnik 2 skupine J. Zalezina z Zidanega mostu na Maribor 2 in služitelj 2 skupine T. Pavli s Pragerskega na Zidani most. Upravnik II-2 A. Ravnihar v Novem mestu je upokojen. — Odpuščena sta: pogodbeni poštar T. Galobič pri Sv. Jakobu v Slov. goricah in dnevničar F. Dolenc v Žireh. Poročila se je pogodbena poštarica E. Geršak v Petrovčah z učiteljem S. Pečarjem.

— **Borza dela v Ljubljani.** Za predsednika upravnega odbora borze dela v Ljubljani je imenovan okrajni glavar Pero Popović.

— **Društvo Rdečega križa v Novem mestu** je imelo 5. svečana t. l. svoj redni občni zbor, na katerem je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik: Matej Kakl, vladni svetnik; tajnik: Ivan Jarc, sod. pis. pristav v p.; blagajnik: Matija Marinšek, notar; skladiščnik: Turk Josip, trgovec. Nadalje so bili izvoljeni še sledeči gg.: dr. Viktor Gregorič, srezki fizik; Josip Bergman sen. in Dragotin Andrijanič, lekarnarja; Karl Čerin, iful. prošt; Ivan Maselj, gimnazijski profesor; Ivan Zič, Jurij Piček, Horvat Urban, trgovci in Anton Burger, bančni dirigent. V nadzorni odbor so bili izvoljeni sledeči gospodje: Gustev Barle, držav. pravdnik kot predsednik in ing. Anton Podgornik ter Josip Kobe kot odbornika. Na I. redni odborovi seji dne 9. svečana sklenilo se je, da se napravi dan Rdečega križa v Novem mestu dne 11. marca t. l. in da se priredi večja prireditev s predavanji in petjem po veliko noči.

— **Iz državne službe.** Pomočnik v licejski knjižnici v Ljubljani dr. Jože Rus je pomaknjen v 7. skupino I. kategorije.

— **Mednarodni kongres inženjerskih zbornic** se vrši od 9. do 12. marca t. l. v Pragi. Doslej so prijavile svojo udeležbo jugoslovenske, poljske in avstrijske inženjerske zbornice.

— **Kitajska ima 436 milijonov prebivalcev.** Kot poroča »Agence Ludopacifique« iz Pekinga, se ceni število prebivalstva na podlagi zadnje statistike na 436 milijonov Kitajcev, 200.000 Japoncev, 35.000 Rusov, 15.000 Angležev in 12.000 Amerikancev.

— **Zemljevidi Sahare netočni.** Trije mladi Angleži, sinova bivšega angleškega poslanikav Rimu, Francis in Peter Rodd ter njiju prijatelj Courtauld, so se vrnili te dni iz več mesecev trajajočega potovanja po Sahari v Anglijo. Na svojem potovanju po Sahari so se posluževali posebno konstruiranih radioaparatov s pomočjo katerih so se mogli vsak hip informirati glede časa ter na ta način natančno določiti lego posameznih krajev, oaz, gorovij in dolin. Angleži so pri tem ugotovili, da so današnji zemljevidi deloma zelo netočni. Svoja dela so predložili kraljevski Geografični družbi.

— **Sprevodniki cestne železnice kot medni policisti.** V voz električne železnice v Sheffieldu je sedlo te dni mlado dekle, ne da bi mislilo, da bi utegnilo vzbujati njeno kratko krilo javno pohujšanje. Napravila pa je račun brez krčmarja. Dve nasproti njej sedeči starikavi dami sta se pritožili radi pohujšljivega prizora pri sprevodniku. Sprevodnik je pozval mlado damo, da naj vstane ali pa zopusti voz. Mlada dama se je odločila za slednje. Sheffieldska mestna uprava je dala namreč uslužbencem mestne cestne železnice pravico, da prisilijo pasažirje, ki vzbujajo s svojim obnašanjem pohujšanje ali pa s svojo obleko, da zapuste voz.

— **Močan potresni sunek v Splitu.** V soboto ob 2.35 so čutili v Splitu potresni sunek, ki je bil tako močan, da se je večina prebivalcev mesta zbudila. Škode ni bilo.

— **V ogenj so ga vrgli.** Marko Badovinac je stražil v svojem vinogradu pri Kamenici vino. Ker je bila noč mrzla, je zakuril ogenj. Nenadoma so udrli v viničarijo trije neznani lopovi, ki so Badovinca na žive in mrtve pretekli, nato ga pa vrgli v ogenj. Badovinac, ki je imel zlomljeno roko in težke opekline na hrbtu je te dni v hudih bolečinah v zagrebški bolnici umrl.

— **Radi pobega pet na smrt obsojenih jetnikov.** Svoječasno smo poročali, da je pobegnilo iz kaznilnice v Bihaču pet na smrt obsojenih jetnikov. V zvezi s to afero se je moral zagovarjati te dni upravnik kaznilnice Ivan Kajić radi malomarnega izvrševanja službe. Kajić je bil spoznan krivim in za kazen umirovljen.

— **Kotostrofalni viharji.** O katastrofalnem viharju v Angliji smo poročali. Tudi v finskem zalivu so besneli te dni silni viharji. Iz Leningrada je bil poslan na odprto morje lomilec ledu, da reši 400 ribičev, ki jih je zanesel vihar med ledene plošče na odprtem morju. — V Guayaquilu (Ecuador, Južna Amerika) so poplavili valovi silnega viharja razburkanega morja obalo ter odnesli večje število ljudi. — Na francoski rivijeri je divjal te dni tako močan vihar, da je bil pomorski promet mestoma popolnoma ustavljen. Več ladij, ki jih je presenetil vikar na odprtem morju, pogrešajo. Tudi na kopnem je povzročil vihar veliko škodo. Posebno hudo so trpeli mandljevi nasadi. Na progi Pariz - Avignon je bil promet več ur ustavljen Vihar je podrl na več mestih brzojavne droge ter jih vrgel na tir. — Pravtako poročajo iz Italije o strahovitih viharjih. Tudi tam je ponesrečilo več ladij.

— **Eksplozijska katastrofa v ruskem rudniku.** Kot poročajo iz Moskve, se je pripetila te dni v rudniku Ručenko v donski oblasti težka eksplozijaa. 12 delavcev je mrtvih, osem pa težje ali lažje poškodovanih. Nesrečo je povzročil eden od rudarjev, ki je neprevidno ravnal z zabojem, napolnjenim z dinamitom.

— **Velika nesreča na električni cestni železnici pri Diedenhofenu v Lotaringiji.** Pri Diedenhofenu v Lotaringiji se je odtrgal te dni priklopni voz električne cestne železnice od sprednjega voza. V odtrgani voz se je zaletel drug voz električne cestne železnice. Voznik je pobegnil. Domneva se, da je zblaznel. Doslej je ugotovljenih 17 mrtvih in 8 ranjenih. Pogled na kraj nesreče je bil grozen. Ponesrečenci so po večini pisarniški uslužbenci, ki so se vračali iz službe.

— **Samomor vnuka rumunskega zunanjega ministra.** 17-letni dijak Evgen Barca, sin rumunskega generalnega konzula v Clicagu se je te dni v stanovanju svojega starega očeta rumunskega zunanjega ministra Titulescu-a ustrelil. Vzrok: slabo šolsko izpričevalo.

— **Slezijski fakir Paul Diebel razkrinkan.** Slezijski fakir Paul Diebel se je produciral te dni pred avstrijskim društvom za psihična raziskavanja. Zdravniki so ugotovili, da so Diebelova predvajanja zanimiva kvečjemu iz fiziologičnega ali pa iz biologičnega stališča ter jih je smatrati zgolj za varietetske fakirske trike. Ugotovljeno je, da mora Diebel gotove partije kit, predno jih prebode, oziroma, predno poti kri, močno stisniti, vsled česar ustavi na dotičnem mestu krvni obtok, tako da zbode iglo skozi kožo, oziroma meso, v katerem ni krvi. Da to ni nič posebnega, je dokazal eden od pri produkciji navzočih zdravnikov, ki si je prebodel z isto iglo kot Diebel lice, ne da bi bil pri tem krvavel.

Ljubljana.

— **Betettov jubilej.** Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani opozarja vse ljubitelje in spoštovalcev mojstra pevcev g. Julija Betetta, da se vrši slavnostna predstava v proslavo 25 letnice njegovega umetniškega delovanja v soboto, dne 18. t. m. in ne kakor je bilo prvotno nameravano že v četrtek, dne 16. februarja. Predprodaja vstopnic se vrši v operi in veljajo že eventualno kupljene vstopnice mesto za četrtek za soboto. Vprizori se Flovtova opera »Marta« v kateri igra slavljenec vlogo bogatega zakupnika Plumketta.

1— **Predavanje iz vrtnarstva.** Kakor običajno vsak torek, priredi tudi dne 14. t. m. podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljubljani vrtnarsko predavanje in sicer ob dvajsetih zvečer v prostorih meščanske dekliške šole pri Sv. Jakobu. Predaval bo g. Vladimir Kuret »O kulturi paradižnikov in paprike. Vabijo se vsi člani in tudi nečlani, da se predavanja udeleže v čim večjem številu.

1— **Poziv članstvu!** Po naročilu starešinstva Jugoslovenskega Sokolskega Saveza, odnosno Ljubljanske Sokolske župe pozivljamo svoje člane, da priskoči po svojih močeh v pomoč svojim stradajočim bratom in sestram hercegovskim in črnogorskim Sokolom in Sokolicam. P o m o č j e n u j n a! Dvakrat da kdor hitro da! Darila je oddati v društveni pisarni v Narodnem domu med uradnimi urami od 6. do 8. ure zvečer proti potrdilu ali pa neposredno v Mestni hranilnici na račun »Sokolska župa Ljubljana, pomožna akcija«. — Zdravo!! — Odbor Ljubljanskega Sokola.

1— **»Ljubljanski Sokol«.** Za stradajoče hercegovske in črnogorske Sokole darovali so trije neimenovani bratje 110 Din, da bi našli v najkrajšem času mnogo posnemalcev.

1— **Orkestralno društvo »Glasbene Matice«** opozarja svoje člane, da se vrše od torka 14. t. m. dalje skupne vaje celega orkestra pomnoženega z godbeniki muzike dravske divizijske oblasti. Obisk obvezen. Koncert z objavljenim sporedom se vrši nepreklicno 5. marca t. l.

1— **Pravljice za deco.** V sredo, dne 15. t. m. ob 5. uri popoldne pripovedovala bode pravljice gospa Ilka Waschtetova in sicer v beli dvorani Uniona, 1. nadstropje, Frančiškanska ulica 2. — TKD »Atena«.

1— **Rumunski pevski zbor v Ljubljani.** Kakor že javljeno koncertira v pondeljek 20. t. m. pevski zbor »Kantarea-Romaniel« v Unionski dvorani. Rumunski pevci se pravkar vračajo iz enomesečne turneje, ki so jo napravili v Franciji. Na svojem prvem koncertu v Ljubljani izvajajo trodelni program, ki sestoji v prvi vrsti iz različnih mešanih zborov rumunskih avtorjev. Pojo pa tudi Beethovna, Moniuszka, Rameaua in Mokranjčev zbor »Kozar«. Natančnejši program priobčimo jutri, danes pa že opozarjamo ljubljansko koncertno občinstvo na ta koncert, ki bo brez dvoma zelo interesanten. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

1— **Samomor.** V nedeljo ponoči se je zastrupila v svojem stanovanju v Knafljevi ulici s svetilnim plinom 21-letna uradnica železniške aprovizacije Emilija Ravnikova iz Sela pri Ljubljani. Vzrok samomora: duševna depresija.

1— **Poizkušen samomor radi brezposelnosti.** V soboto zvečer se je pojavil na državnem kolodvoru brezposelni delavec France Š., stanujoč na Gosposvetski cesti 10. Obnašal se je tako sumljivo, da ga je ustavil službujoči stražnik. Na vprašanje stražnika, kaj hoče, je odvrnil France: »Pod vlak grem, ker nimam dela ter se nimam s čim preživljati.« Stražnik je Francetov samomor preprečil s tem, da je Franceta aretiral. Če mu ne bodo preskrbeli dela, ni gotovo, da bi mu bilo s tem pomagano.

Maribor.

m— **Članom mariborskega pododbora Udruženja rezervnih oficirjev in ratnikov!** Dne 16. t. m. se vrši ob 17. uri v prostorih hotela »Pri zamorcu« (Gosposka ulica) redni letni občni zbor tukajšnjega društva »Oficirski dom«. Uprava »Oficirskega doma« vabi vse člane pododbora, da se tega občnega zbora udeleže v čim večjem številu. — Pododbor.

Celje.

c— **Plesni večer gdč. Erne Kovačeve v Mestnem gledališču** se vrši v sredo, dne 15. t. m. ob 20. uri. Ta večer bi se naj vršil že v mesecu januarju, pa načrta vsled ovir ni bilo možno uresničiti. V sredo nastopi naša mlada plesalka drugič pred celjsko publiko, ki se bo gotovo odzvala vabilu mlade umetnice. Spored je sledeči: Ed. Grieg: V dvorani kralja gora (narodna pesem; plešeta dve mali učenki); Mendelsohn-Bartholdy: Pomladnja pesem; Jos. Strauss: Libela (kačji pastir); Steiner-Virag: Anjuška; Čajkovski: Otožna pesem (Chanson triste); Dvořak: Valse; Schubert Fr.: Moment Musical; Moderni Jazz Cowboy. — Na klavirju: spremlja plese g. Vondrašek, overture in med pavzami pa igra Vondraškov kvartet.

c— **Na letošnji pustni torek** se vrši v dvorani Celjskega doma ob 15. uri mladinski korzo, ki bo trajal do 18. ure. Vstop je dovoljen samo mladini v spremstvu staršev ali njih namestnikov. Po končanem sporedu, ki ga bo vodil gospod Adolf Pfeifer, se bo mladina obdarila s pomarančami. Vstopnina za osebo pri popoldanski prireditvi 5 Din. Večerna maskerada prične ob 20. uri; tu je vstopnina 10 Din od osebe. Med drugimi zanimivostmi je na sporedu tudi običajna konkurenca mask; 1 glas samo 1 Din. Najlepši maski pokloni kot prvo darilo celjski urar g. A. Lečnik krasno damsko zlato uro. Drugo darilo je zlata zapestnica, tretje darilo je zlat obesek z verižico, četrto darilo je srebrna damska torbica in peto darilo krasna cvetka — lončnica — azaleja. Nemaskirane osebe dobé pri vstopu lično papirnato čepico.

c— **Bikoborba.** V četrtek sta gnala hlapca E. Žerdoner in F. Vrtačnik bika po cesti na Bregu proti Laškem. Pri železnem mostu na Bregu je bik nenadoma zbesnel, strgal železni obroč v nosu in zdirjal v park. Hlapca ste tekla za njim in ga pri ženskem kopališču dohitela. Bik se je dal par korakov voditi, nato pa se je zagnal proti Žerdornerju, ga nabodel na rogova in ga vrgel v zrak. Ko je padel Žerdoner na tla, se je bil vnovič zaletel vanj — v tem trenutku pa ga je udaril Vrtačnik s palico preko oči. V tem so prihiteli drugi gonjači na pomoč in bika zvezali. Nesrečnega toreadorja so pa prenesli k zdravniku, ki je ugotovil lahke telesne poškodbe.

c— **Na prireditvi**, kjer je opazilo »Jutro« tudi radikale, so bili, kar »Jutro« ne omenja tudi nekateri demokrati, ki jih lahko, če hoče tudi imenujemo.

Pogreb Ljube Jovanovića

Pogreb Ljube Jovanovića je bil impozanten. Dokazal je, kako veliko spoštovanje in kako velike simpatije je užival pokojni veliki državnik, prosvetni in nacionalni delavec Ljuba Jovanović.

Ob 2. popoldne je odkorakal žalni izprevod obstoječ iz tisočev ljudi izpred stanovanja pokojnika proti saborski cerkvi. Ko je prispel sprevod pred Saborsko cerkev, so dvignili člani akademije znanosti in univerzitetni profesorji krsto z lafete ter jo nesli v cerkev. Ko so jo postavili na katafalk, je prišel kralj Aleksander v spremstvu dvornega maršala, polkovnika Dimitrijevića. Kralj je stopil pred krsto ter ostal tam ves čas, dokler je trajalo opelo.

V bližini katafalka sta stala dva gardista, ki sta držala na blazini iz črnega baržuna srebrn venec, ki ga je poklonil pokojniku kralj.

Ples „GRAFIKE“

se bo vršil dne 18. februarja v »Kazini«. Igra godba Dravske divizije in Jazzband Bony. Maske dobrodošle. Vstopnina 15 Din.

Opelu so prisostvovali takorekoč zastopniki vsega Beograda, med drugim: predsednik narodne skupščine z vsemi člani vlade, Ljuba Davidović, Korošec, Nikola Naumović, Ninčić, Svetozar Pribičević, Jovan Jovanović, Pavle Radić, dr. Lazar Marković, Miša Trifunović, dr. Milan Srskić, Boža Maksimović, Smodej in številni drugi narodni poslanci, rektor univerze z velikim številom univerzitetnih profesorjev, cerkveni dostojanstveniki vseh verozizpovedi, pomočniki ministrov, člani državnega sveta, člani akademije znanosti, člani diplomatskega zbora, zastopniki vojske in mornarice itd.

Opelo je opravil sam patrijarh Dimitrije z bihačkim škofom in številnimi drugimi svečeniki.

Po končanem opelu se je patrijard Dimitrije s krajšim toplim govorom od pokojnika poslovil.

Za patriarhom je govoril predsednik narodne skupščine Ninko Perić, ki je slavil v vznesenih besedah zasluge pokojnika kot politika in patriota.

Po govoru patriarha je izrazil kralj pokojnikovi vdovi, njegovim hčerkam in njegovemu sinu sožalje.

Nato so nesli predstavniki vlade in narodne skupščine krsto pred cerkev. Ko so jo položili na katafalk, sta govorila prosvetni minister dr. Kumanudi, za njim pa minister ver dr. Dragomir Obradović. Od delek vojaštva je oddal častno salvo. vojaška godba je zaigrala žalostinko, krsta je bila položena na lafeto in žalni sprevod se je jel pomikati proti pokopališču. Na obeh straneh lafete so korakali podčastniki s puškami. Krsti so sledile kot prve zastave vseh mogočih društev in korporacij, njim pa nosilci ogromnega števila vencev. Za venci so korakali oficirji, ki so nosili na blazinah številna odlikovanja. Sledila je vojaška godba, oddelek vojaštva, dijaštvo, razna pevska društva, duhovniki itd. V žalnem izprevodu se je nahajalo več 10.000 udeležencev. Sprevod je zaključila baterija poljske artiljerije. Ob obeh straneh ulice, ki jih je žalni sprevod pasiral, je stalo na tisoče ljudstva.

Pred univerzo se je sprevod ustavil. Tam se je poslovil od pokojnika v imenu akademije znanosti dr. Jovan Radonić. Za njim je govoril zastopnik akademičnega pevskega društva »Obilić«.

Na Terazijah je govoril v imenu radikalnih poslancev Dimitrije Popović.

Tudi ob odprtem grobu se je poslovilo od pokojnika več govornikov.

Gospodarstvo.

× **Začasna specijelna lista serij za amortizacijo 2 in pol odst. loterijske državne rente za vojno škodo**, izžrebanih na četrtem žrebanju dne 16. januarja 1928. je zborničnim interesentom na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo.

× **Švicarski semenj v Baslu.** V Baslu se vrši od 14. do 24. aprila 1928 švicarski vzorčni semenj. Vozne karte, kupljene od 12. do vključno 24. aprila 1928 za navadno vožnjo od švicarske meje do Basla veljajo, če jih žigosa urad velesejma, tudi za nazaj. Razliko za potovanje z brzovlaki pa je treba plačati celotno tako za vožnjo v Basel, kakor tudi za nazaj. Brezplačno vožnjo za nazaj z žigosano karto je opraviti v šestih dneh, računajoč od datuma žiga, najkasneje pa 24. aprila 1928.

ČLANSTVU SOKOLSKE ŽUPE LJUBLJANA IN SOKOLSKIM PRIJATELJEM!

Poročila bratske sokolske župe v Mostaru o tragičnem položaju našega naroda v Hercegovini in Črni gori so tako žalostne in obupane, da bi bil vsak zamujen trenutek neopravičljiv greh, če ne bi spomnili svojega članstva in svojih prijateljev, da je dozorel čas, ko moramo z dejanji pokazati, da nam bratstvo ni zunanji blesk, ampak globoka nerazrušljiva, vso skupno radost in bol vsebujoča osnova naše organizacije, da je Sokol Sokolu — brat bil, da je in da ostane pravi brat v vsakem položaju ne glede ne na levo ne na desno.

Legendarno junaški rod, ki je upalil leta 1875 v Nevesinju prvo puško v vstaji proti dušmaninu, ki je leta 1912 sprožil prvi top v balkanski vojni in ki je leta 1914 napravil prvi korak v grandijoznem pohodu do svobode jugoslovanskih plemen, je danes na tem, da vsled pomanjkanja najenostavnejših življenskih potrebščin dobesedno strada ter umira in da ga preganja iz malodarne pa vendar samo njegove skalnate grude v neznano tujino nepremagljiv element — beda in glad. Ko hiša gori, ne gre stavljati vprašanj, gasi, kdor moreš in pomagaj, da se zmanjša zlo!

Izvršujoč naročilo saveznega starešinstva, da priskočimo svojim bratom in sestram in njihovim rodbinam takoj na pomoč, prosi podpisano starešinstvo vse svoje članstvo in vse sokolske prijatelje na teritoriju cele ljubljanske sokolske župe, da z izdatnimi in hitrimi prispevki podpre to pomožno akcijo. Koruzo nakupljeno iz nabranih darov, pošljemo na sokolsko župo v Mostaru, ki je bo pod upravo svojega starosta brata Čeda Mi-

lica najpravičnejše razdelila med članstvo, naraščaj in deco svoje župe.

Bratje in sestre! Prijatelji! Dvakrat da, kdor hitro da! Ne oklevajte ter pošljite **takoj** svoj dar na naslov: **Sokolska župa Ljubljana. Pomožna akcija. Mestna hranilnica.**

Imena darovalcev in obračun objavimo po izvršeni nalogi v dnevnem časopisju.

Starešinstvo Sokolske župe v Ljubljani.
Nande Marolt, starosta. **Stane Flegar**, tajnik.

Sport.

DRUGA ZIMSKA OLIMPIJADA.

V stadionu v St. Moritzu je bila v soboto svečano otvorjena druga zimska olimpijada. Sicer se izvajajo olimpijske igre, ki jih je na novo oživil baron Bierre de Coubertin, že več desetletij, toda zimski sport se je sprejel oficijelno v program olimpijskih iger šele l. 1924. Prvič so se vršile olimpijske zimske igre v Chamonixu povodom pariške olimpijade in sedaj je bila Švici poverjena naloga, da izvede zimsko olimpijado. Sicer smo imeli že o priliki olimpijskih iger v Stockholmu l. 1912 velike zimskosportne tekme, toda vršile so se le vsporedno k velikim tekmam v Stockholmu in niso štele oficijelno h konkurencam za olimpijsko darilo.

Nepričakovano veliko število tekmecev je odšlo v St. Moritz, ki so jih poslale sledeče države: Amerika, Argentina, Avstrija, Belgija, Češkoslova, Anglija, Estonska, Finska, Francija, Holandska, Italija, Japonska, Jugoslavija, Kanada, Latvija, Litva, Luksenburg, Mehrka, Nemčija, Norveška, Poljska, Rumunija, Švedska, Švica in Ogrska.

Nič novega ne povemo, če povdarimo, da je zimski sport, ki je naravno domena nordijskih narodov, v večini svojih panog najbolje zastopan od Fincev, Norvežanov. Švedov in Kanadijcev in da radi tega v prvi vrsti nordijski narodi pridejo v poštev pri zmagi za prve prostore. Toda kakor so učitelja modernega sporta, Anglijo, njegovi učenci če ne prekosili, pa vsaj dohiteli, se je zimski sport v mnogih deželah Evrope silno razvil, tako da bodo morali nordijski narodi s to konkurenco sčasoma resno računati. V sportu na ledu moramo strogo razločevati med umeteljnim in hitrostnim tekom. Hitrostni tek tvori, kakor so nedavno pokazala svetovna prvenstva, še vedno domeno nordijskih narodov, v umeteljnem teku pa so stopile v najprednje vrste tudi še druge države.

Kakor tvorijo Norvežani, Finci itd. v smučanju razred za se, tako pomeni kanadski **hockey-sport** na ledu posebno višinsko stopnjo za se, ki jo bodo po človeški razsoji le zelo težko dosegli drugi narodi.

V **umeteljnem drsanju** in v **teku parov** bodo brez dvoma uspešno nastopili razni evropski narodi predvsem Avstrija, Češkoslovaška, Nemčija, dočim bo padla odločitev v hitrostnem drsanju med nordijci in Thunberg ter druge »zvezde« iz Norveške, Finske in Švedske bodo tu zasedli prva mesta in postavili marsikak nov svetoven rekord.

V **hockeyu na ledu** bo nastopila kot evropski prvak Avstrija, vendar pa brez upa na zmago; kajti Kanada odpošlje najboljše moštvo sveta v St. Moritz, moštvo, katerega zmožnosti ne morejo niti oddaleč doseči tudi najboljši igrači kontinenta. S startom kanadskega teama je tudi že oddana olimpijska palma.

Isto razmerje kakor pri hockey na ledu vlada tudi pri **smuškem sportu**; tudi tukaj je nesporna premoč Norvežanov, Švedov in Fincev. Že norveška sama si je v Chamonixu v štirih panogah smuškega sporta od 12 mest priborila 11, torej naravno vse štiri zmage. Dvanajsto mesto je pripadlo Finski. Tak rezultat je pričakovati tudi letos, čeravno se mogoče enemu ali drugemu tekmovalcu kontinentalnih narodov posreči se ugodno plasirati. Veliko zanimanje vlada za japonske smučarje kot reprezente naroda, ki je za trajnostne uspehe kakor ustvarjen, ki se letos prvič udeleže olimpskih zimskosportnih konkurenc. V **skokih** imajo poleg Norvežanov mogoče še Švicarji ugodne šance, ki natančno poznajo teren in od katerih je n. pr. pred kratkim Trajani v Pontresini absolviral ustaljeni skok 72 m.

V **teku vojaških patrulj** pogrešamo Avstrijo in Norveško. Francija, Finska, Švica, dalje Nemčija in Češkoslovaška imajo v tej panogi največ upa na zmago.

V **bobsleighu in skeletonu** so šanse precej enake; razun Kanadijcev je pričakovati ugodnega placementa Švicarjev, Francozov, Belgijcev itd.; v bobsleighu mogoče tudi Avstrijcev.

Nas Jugoslovane zanima seveda v prvi vrsti vloga, ki jo bodo igrali v St. Moritzu zastopniki našega naroda, posebno naša drsalna vrsta: gospa Kadrnka, inž. Bloudek in Vodišek. Prva bo nastopila in se jo smatra za resno konkurentinjo. Ostala dva pa ne bosta nastopila, ker jima manjka treninga Brez koristi pa ne bo njih potovanje v St. Moritz, saj bodeta lahko opazovala tehniko svetovnih prvakov iz nordijskih dežel, kjer ima zimski sport že staro in slavno tradicijo in na podlagi teh opazovanj se bodeta lahko spopolnila, da nastopita drugič z boljšimi šansami za zmago.

TRAGEDIJA PETOŠOLCA KRANTZA.

Prvi dan obravnave.

Krantz je bled slaboten mladenič simpatičnega obraza.

Med pričami, ki imajo biti zaslišane, je tudi njegova mati. Nesrečna žena pride v dvorano opiraje se na svojega moža, ki je postal — dasi preje soliden mož — odkar mu je napravil sin tako sramoto, precejšen alkoholik. Ko zagleda mati svojega otroka na zatožni klopi, se ji zašibe kolena in bila bi padla, da jo ni ujel njen mož. Izbruhne v krčevit jok.

Predsednik otvori obravnavo ter pozove obtoženca, da naj pripoveduje o svojem razmerju napram starišem, učiteljem in starejši generaciji.

Krantz: Mater sem zelo ljubil. Svojih učiteljev nisem maral. Ves vzgojevalni sistem v višjih razredih srednje šole se mi zdi pedantičen in staromoden. Z očetom si nisva bila posebno dobra.

Predsednik: Srednješolski vzgojevalni sistem vam torej ne ugaja posebno. Pa niste mogoče še nekoliko premladi, da bi mogli imeti o takih stvareh lastno sodbo?

Krantz: Ne vem. Mogoče, da sem še preveč »mlečen«. Vsekako pa učitelji teženj mladine niso poznali. Glavno jim je bilo, da bi napravili dijaki z dobrim uspehom izpite. Nekateri maloštevilni so nas pač razumeli.

Predsednik preide na čuvstveno življenje obtoženca.

Na vprašanje, če je imel pred Hildo že kako prijateljico, odgovori fantič: Da. Ime ji je bilo Gerda. Toda najino razmerje je bilo zgolj platonično. Kljub temu me je varala. Pozneje sem se seznanil z drugo deklico, Ruth po imenu. To sem poljuboval. Tretja je bila Hilda. Z njo sem imel intimno razmerje. Krantz naglaša, da je pričela govoriti o kočljivih stvareh vselej le Hilda. Predsednik ugotovi, da je bila v erotičnem oziru voditeljica Hilda, kar je v tej starosti seveda običajen pojav, kajti Hilda je relativno mnogo starejša od Paula.

Nato prečita predsednik obtožencev dnevnik, ki vsebuje opis nekega potovanja in številne pesnitve. Pesnitve so za duševno konstitucijo obtoženca zelo instruktivne. V eni od pesmi proslavlja dečko umor. V splošnem pa je fantiča samo hrepenenje. V svojih prozaičnih produktih je kritičen ter se rad norčuje. V triumfu svoje ljubezni do Hilde se poslavlja od svojih profesorjev z besedami: »Meine Herren Professoren! Geben Sie mich ruhig auf. Ich bin Ihnen doch verloren. Züchten Sie nur ruhig weiter Herden, Massen, Menschenviecher. — Predsednik: Sedaj imate pa drugačne nazore. — Krantz: V ječi sem se zelo izpremenil. Čital sem predvsem Nietzscheja, Schopenhauerja in Dostojevskega. Na koncu dnevnika je napisala Hilda sledeče verze:

Dies Tagesbuch trägt die Ergüsse Deiner Seele,
Mein Sohn, Du bist poetisch angehaucht.
Die Reine sind zwar ohne Fehle,
Doch die Gedanken sind in Finsternis getaucht.
Das ist kein Grund sich zu erschiessen.
Die Kugel spar' zu einem andern Zweck.
Auch würden vielen Tränen fliessen,
Das lohnt sich nicht um solchen Dreck.

Umor je opisal Krantz v glavnem tako kot ga opisuje obtožnica. Nato je prečital predsednik poslovilna pisma, ki sta jih pisala prijatelja v paroksizmu obupa. Eno od pisem je odresirano na vsemirje. V pismu pravi Krantz med drugim: Ljubo Vsemirje! Neznaten košček Tvojega organizma bo poginil. Ne srdi se radi tega. Pogin celice zate ne pomeni izgube. Tisoče jih sili dalje, čas hiti naprej. Kaj pomeni malce življenja? Kratko vzplapolanje, nato ugasne kupček pepela. — Konec pisma je napisal Günter Scheller, ki pravi med drugim: Izvajala bova zadnje konsekvence. Predsednik prečita dalje pismo, ki ga je pisal Krantz enemu od svojih prijateljev. Krantz pravi med drugim: Tvoj pravi in resnični prijatelj Ti pošilja zadnji pozdrav. Mogoče Ti bo malo na tem, da Te počašča dvojni in samomorilec s svojim zadnjim pozdravom. Toda, Fric, so dekleta, ki jih ni mogoče pozabiti... in: Hansa Stephana in Hildo bova umorila. Günter in jaz umreva s smehljajem na ustnih.

Charlie Chaplin.

Merna se je medtem prebudila iz nezavesti, vstane ter se približa kletki. Toda Charlot se ne boji več. Pravi ji, da naj se kar nič ne požuri. Ker je v njo zaljubljen ji hoče imponirati. Ali je to kaj tako strašnega biti v levovi kletki? On se divjih zveri ne boji. Z glavo pomiga levu, ter pokaže na Merno, kot bi hotel dejati:

»Ta dama je tako lepa... Me že moraš razumeti... Sicer bi te ne ostavil tako naglo.«

Merna odpre vrata, toda Charlotu se ne mudi. Nasprotno. Stopi korak naprej proti levu ter ga glasno pomiluje. Njegova hrabrost nima meja. Levu je pa naposled že preveč. Strahovito zarjove, da se kar zemlja strese.

Charlot se preplaši in v enem skoku odleti iz kletke ter trešči na zemljo, Merni pred noge. Čeprav ga bolijo od padca vse kosti, vstane z nasmehom, razprostre roke kot cirkuški igralec, ki pričakuje ploskanje. Saj je on nalašč tako skočil iz kletke!

Slednjič se je tako znašel vendar enkrat na samem s cirkuško igralko. Kako dolgo je že čakal na to priliko. Hotel ji je to pot odkriti svojo ljubezen. Roko položi na srce nerodno stopica pred Merno in se ves zaljubljen smehlja. Toda v tem trenutku...

Okoli ogla pridirja konj, njegov smrtni neprijatelj, ter se zažene proti njemu. Charlot zbeži tik pred ljubezensko izjavo in teče kar ga nesejo noge, v največje iznenadenje Merne, ki vsa začudena kima z glavo...

19. poglavje.

Charlie doma.

Marsikdo izmed nas, ki pozna Chaplina kot igralca, se je že gotovo vprašal, kakšen je v vsakdanjem domačem življenju.

Vsi, ki ga poznajo osebno, pravijo, da ga ni bolj živahnega in zabavnega tovariša, kot je Charlie Chaplin. V pogovoru se mu misli kar krešejo, vedno je razborit, iz osebnega opazovanja prehaja na filozofske splošne ideje: v govoru kakor pri delu je neutrudljiv, postopa pa vedno intuitivno, kar je čisto logično pri takšnem temperamentu kot je njegov, ki dolguje vse svojemu lastnemu geniju, življenskim skušnjam svojemu čtivu in razmišljanju, a ne pouku ali metodični vzgoji.

Charlie je zelo vesele narave in jo tudi v najožjem krogu svojih prijateljev vedno kaže, kadar ni sitnežev in radovednežev, ki ga neprestano oblegajo. Najrajši je v družbi Douglasa in Mary. Koliko anekdot se pripoveduje o teh »zvezdah«, kako se zabavajo sami med seboj, daleč od pogledov ostalega sveta. Večkrat uganjajo neumnosti kot mladi dijaki, ali pa se zabavajo na vprav genijalne načine.

Neki Francoz, ki stanuje dolga leta v Hollywoodu, po imenu Robert Florey, je napisal o življenju v tem filmskem mestu dve prav zanimivi knjigi z naslovom »Filmland« in »Dve leti v Hollywoodu«. Ta pripoveduje, da si je Douglas Fairbanks nekoč dovolil s Charliejem sledečo šalo: nakupil je par sto kilogramov rib, jih dal na drobno sesekati ter ponoči natresti po strehi Charliejeve vile, po njegovem vrtu in cesti pred vile. Na tisoče žerjavov, ki prezimujejo v Hollywoodu, je priletelo od vseh koncev in krajev ter zjutraj s svojim vprav strahovitim vriščem zbudilo Chaplina, ki je ves začuden stopil k oknu, ter si dolgo ni mogel razložiti, kako so prišle jate ptic na njegovo posestvo.

Nekoč sta Douglas in Charlie stavila, kdo bo napravil kaj bolj smešnega. Zmagal je Charlie in siser s sledečim: oblekel je Mary Pickford v dojenčka ter jo položil v otroški voziček, sam pa je preoblečen kot dekla, porival voziček pred seboj. Včasih Chaplin posnema pri obedih, če so zraven povabljenci, različne osebe vsakdanjega življenja: debelega nasičenega buržuja, ki se prešerno vsede v svojo ložo, plesalko na odru ali pa dirigenta orkestra. Včasih se igrata Douglas, njegova žena in Charlie na ta način, da posnemajo kogarkoli, ne da bi pri tem zinili besedice. Drugi morajo uganiti, koga je posnemal. Naravno, da to pri takem umetniku kot je Chaplin ni nobena težka igra.

Večerne zabave, katere prirejajo hollywoodski umetniki so predvsem zanimive radi tega, ker kaže Charlie tu svoj velik dar za najrazličnejše umetnosti: igra klavir in gosli in tudi poje z globokim toplim glasom. Kot zna s kretnjami posnemati druge igralce, tako ume tudi narejati petje raznih pevcev, da se mu vsi kar čudijo.

Razen tega je Chaplin strasten ribolovec na trnek: Ribolovski klub na otoku Catalini mu je prisodil kolajno »The medal«, ki jo dobijo samo oni amaterji, ki vjamejo v istem letu dva tuna, težka najmanja do 75 kg. Tudi s sportom se Chaplin rad bavi: zna izborno boksati, sabljati se in plavati.

Tudi riše rad. Pa ne samo po naravi, izvršuje tudi tehnične risbe. Tako je na primer napravil načrt za svojo vilo, katero si je dal zgraditi v Beverby-Killu, poleg vil Douglasa in Valentina. Hudobni jezik so sicer pripovedovali, da je na prvem načrtu pozabil okna, toda vsekakor ga je moral pozneje popraviti, kajti njegov »bungalow« ima danes najmanj trideset oken. Ta vila izgleda kakor star španski dvorec. Iz nje je prekrasen razgled tja do Tihega oceana, ki je oddaljen nekaj kilometrov. Velika veža izgleda kot kapela. V njej se nahajajo tudi orglje in veliko platno za projekcijo živih slik. Charliejeva soba je opremljena v angleškem slogugu, a poživil jo je s svetlimi barvami, da obiskovalca kar preseneti.

V garaži ima pet različnih avtomobilov. K sklepu omenimo še, da je znašalo njegovo premoženje koncem leta 1927 nad 3 milijone angleških funtov. Tako visoko ga je namreč ocenil davčni urad za časa njegovega spora z Lito Grey.

(Dalje prih.)

Dunajski velesejem
od 11.-17. marca 1928
(Rotunda do 18. marca 1928.)

Posebne prireditve:
Belgijska razstava, reklamni oddelek. Salon dunajske mode kožuhovin

Razstava avtomobilov in motornih koles »električno vozilo«. — Tehnične novosti in iznajdbe, razstava gradnje cest. — Konec tedna.

Brez potniškega vizuma! Z velesejmsko izkaznico in s potnim listom prost prestop avstrijske meje! Vizum za potovanje preko Madžarske se dobi na obmejnih postajah proti sejmski izkaznici. Znatni vozni popusti na jugosl., madž. in avstrijskih železnicah, na Donavi, na Jadranskem morju, kakor tudi v zračnem prometu.

Vsa potrebna pojasnila kakor tudi velesejmske izkaznice (po Din 40·—) dajejo **Wiener Messe Aktien-Gesellschaft Wien VII. Messeplatz 1 a**, za časa lipskega pomladnega velesejma tudi **Auskunftstelle in Leipzig. Österr. Messhaus, Hainstrasse 16-18**, dalje častna zastopstva v Ljubljani:

Avstrijski konzulat, Turjaški trg 4
Zveza za tujski promet v Sloveniji
Aleksandrova cesta 8
Josip Zidar, Dunajska cesta 81

Zahvala.

O prerani smrti našega nad vse ljubljenega sina, brata in strica, gospoda

Joškota Toni-ja

čutimo se dolžne zahvaliti se tem potom vsem, ki so nam v težkih urah z ustnimi in pismenimi tolažili lajšali našo težko bol.

Posebej pa se moramo zahvaliti darovalcem prekrasnega cvetja, gospodu podžupanu Jos. Turku za tolažilni poslovilni govor ob grobu, Sokolu I. in Sokolski godbi za čaščečo udeležbo, pevskemu društvu »Ljubljanski Zvon« za prelepi žalostinki, dalje zastopnikom raznih oblasti in društev, mnogoštevilnim prijateljem in znancem za nadvse čaščeče spremstvo na pokojnikovi zadnji poti.

Še enkrat vsem — naša najiskrenejša zahvala.

V Ljubljani, dne 14. februarja 1928.

Inserati v „Narodnem dnevniku“ imajo velik uspeh!

Tiskarna „MERKUR“
Trg.-ind. d. d. v Ljubljani
se priporoča za tisk vsakovrstnih tiskovin za trgovce in urade.

MALI OGLASI
Za vsako besedo se plača 50 par. Za debelo tiskane pa Din 1.—.

Premog - Čebin
Wolfova 1/II. - Telef. 2056.

Šivilja,
dobro izurjena, išče službe. Gre šivati tudi na dom. — Naslov v upravi lista.

Oglašujte v Narodnem Dnevniku.

Izdajatelj: Aleksander Železnikar. — Urejuje: Vladimir Svetek. — Za tiskarno »Merkur« odgovoren: Andrej Sever. Vsi v Ljubljani.